

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Apostolica contra nostri temporis hæreses

In quibus Loca illa explicantur, quæ Hæreticj hodie (maximè Caluinus & Beza) vel ad sua placita stabilienda, vel ad Catholicæ Ecclesiæ dogmata infirmanda ...

In Epistolam B. Pauli ad Romanos

Stapleton, Thomas

Antverpiae, 1595

7. Concupiscentiam nesciebam, nisi lex diceret. Non concupisces.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39447

rum deflexerit, aut quomodo de illa
disputās, nūc de hac quæstionē moueat Apo-
stolus, nihil prorsus adfert Calvinus, qui
nec adferre potuit quā luce clarius sit, de-
dem nunc lege Apostolum quærere, an
peccatum sit, id est, vt ipsemet Calvinus
exponit, *an illi culpa peccati imputari debeat,* si-
tra quātam multa prius in hanc sententiam
dixisse visus erat, dicens quod *per illam peccata*
*peccatorū operabantur, & quod illa esset lex mo-
ris in qua detinebamur.* Ita Caluini silentium
oculum demonstrat, studio illum & ex-
stinata malitia veritatem orthodoxam
elinasse, nouumque figmentum suum
lege ceremoniali substituisse.

7. *Concupiscentiam nesciebam, nisi lex diceret
Non concupisces.*

Concupif-
centia in
decalogo
prohibita
quæ.

Quia doctrinam de concupiscentia
hementer deprauarunt moderni heretici,
tici, obseruandum est, concupiscentiam
loco & in decalogo prohibitam, nec esse
sam concupiscibilitatem, quæ pars animæ
concupiscibilis dicitur, estque potentia
naturalis tam ad bonum quā ad malum
differens, qua etiam primus homo in
innocentiæ non caruit; nec esse solam car-
nem concupiscentiam, quæ proprio nomine
libido dicitur (quamuis etiam cuiuscumque
cupiditatis hoc sit generale vocabulum,
lib. 14. cap. 15. de Ciuitate Dei docet
gub.)

gust.) nec esse totam sensualitatem, ut sen- 30.
ndem animi motum seclusum à ratione significat,
 sicut eam definit Augustinus de Trinitate
 lib. 12. cap. 12. quæ totam inferiorum vi-
 rium rebellionem & deprauationem expec-
 cato originali inuectam complectitur, quæ
 vocatur infra *lex membrorum*, quia est impetus
 quidam sensualitatis, in brutis quidem do-
 minans, ideoque simpliciter lex, in homine
 originali iustitia destituito pœnaliter eum con-
 sequens, ut docet S. Thom. 1.2. q. 91. ar. 6.
 Hanc supra cap. 6. vocauit Apostolus *corpus*
peccati, propter passionem peccatorum quæ
 operantur in corpore. Infra quoque vocat
legem peccati, quia inclinatur ad omne ferè pec-
 catum. Vocatur etiam *vetus homo qui corruptus* Ephel. 4.
secundum desideria erroris, id est, falsa: & inter-
 dū *caro*, ut ibi, *Caro concupiscit aduersus spiritum:* Gal. 5.
 quia quicquid carnaliter & secundum carnem
 fit, ad hanc corruptionem & sensualitatem
 spectat: quam & August. vocat *radicem per-* De ciuit.
uersi amoris & erroris, ex qua innumera mala pro- Dei lib.
ueniunt; & tandem *fomitrem peccati*, epist. 29. 22. cap. 22
 & alibi sæpe. Sed concupiscentia & sensuali-
 tas hoc loco pro eius malis fructibus accipi-
 tur, non quidem omnibus, sed quos per con-
 sensum superioris rationis parit: ut sic nec
 ipsam in se habitualiter inhaerentem concu-
 piscentiam significet, à qua tentatur vnusquis- Iacob. 1.
 que, ut Iacobus docet; nec etiã primum eius 4.
 motum & actum, seu, ut Iacobus loquitur,

Z 5 partum

partum (quum enim conceperit, parit peccatum) sed huiusmodi eius partū & actum, qui (per consensum) consummatus generat mortem. Vnde

Lib. 6. c. 3. Augustinum ita distinguentem contra Iulianum Hanc enim per se concupiscentiam seu sensualitatē, eiusque primos motus & desideria prava decalogus per modū obligationis nō prohibet, sed actū & cōsensum interiorē, quē nulla lex humana punit, quēque magis peccatores absque prohibente lege peccato esse nesciunt. Quæ quidē prava desideria primisque motus in nondū renatis per Christum

Cont. Iul. iuxta Augustini doctrinā quodammodo peccata sunt, cuius causam assignat epistola ad

Lib. 6. c. 3. quia unum adhuc cum Adamo sunt, à quo illa traxerūt. Quæ tamē eius doctrina sic intelligenda est, vt tales inuoluntarij motus proprii

Concupiscentia primus motus in nō renatis quomodo peccata. peccata nō sint, & homo infidelis huiusmodi motus sentiens, sed non consentiens, hoc præceptū, Non concupisces, nouo semper peccato non violet, sed quòd tales motus, quum peccati originalis in infideli nōdum remanent fructus sint, peccati quandā rationē induunt, sicuti pollutio nocturna ex prava cogitatione diurna orta peccati rationem indueret, utcunque inuoluntaria, & non per se nouum peccatum. Sed hæc concupiscentia in ipso nondum renatis, quatenus culpabilis sit, in peccatum potius imputetur quàm propriè peccatum sit, olim distinctius explicatum dedimus in opere nostro de Iustificacione

tionem lib. 1. cap. 12. & lib. 3. cap. 3. & 5. Aliquo tamen sensu etiam ipsis renatis hæc ipsa in se concupiscentia, quoad primos eius motus pravaque desideria, in hoc præcepto continetur, non quod sub pœna peccati mortalis aut venialis obliget hoc præceptum, nisi quoad mentem & interiorē eius consensum (quo sensu August. rectē negat hoc præceptum ad presentē vitam pertinere, de Spiritu & lit. c. ultimo, & contra 2. epist. Pelag. lib. 3. c. 7.) sed quod doceat naturæ morbū & querere medicū, & ad quotidianū profectū docendo incitet; quod multis in locis docet August. de nupt. & concup. lib. 1. cap. 29. epist. 200. & in libro de perfectione iuliticiæ, & alibi.

Concupiscentia primomotus quomodo prohibetur.

Calvinus suum hęc iudicium interponit S. Augustino aduersa fronte contrarium. Hoc (inquit) ultimo præcepto, Non concupisces, tantam à nobis integritatem Deus exigit, ut nulla nos vitiosa cupiditas ad malum sollicitet, utcumque non accedat consensus. Sed huius nouellæ sententiæ, planeque absurdissimæ, & D. Jacobi verbis citatis contrariæ, quam rationem adfert? Hanc vnicam, quod in superioribus decalogi præceptis damnauerat haud dubiè Deus quoscunque prauos affectus animi nostri concipiunt, hic autem ipsos appetitus quibus trullamur. Quæ ratiuncula nihil probat. Tamen si enim præcepta illa, Non furtum facies, Non mœchaberis, Non occides, mentalem haud dubiè mœchiam & homicidium aut furtū solo animo delibera-

*Caluini ratiuncula propter quam S. Augustino se opponit, refellitur.

tum

tum non secus quàm externos actus prohibuerunt; tamen quia Iudæi homines, valde literales & crassi, non ita illa verba intellegendi erant, additum erat hoc vltimum preceptum contra mœchiam mentalem, & non alienæ concupiscentiam solam. Quod ad verum est, ut propterea Iudæi nec ipsam alienæ uxoris concupiscentiam, aut alienæ rei appropriationem alia ratione quàm quatenus cum iniuria proximi coniunctæ erant, nec in homicidij prohibitione omnem animi prauum ex ea parte affectum prohiberi existimauerint. Hac enim de causa docuit Christus Iudæos in prima sua proluxa concione, mentalem mœchiam in vniuersum prohiberi, omnemque prauum contra proximum affectum, omnem iram & contumeliam contra legem Dei esse: frustra sanè id facturum, si in singulis illis præceptis hæc omnia comprehensa prius intellexissent. Deinde, propterea distinctis præceptis in decalogo mœchia mentalis & furti concupiscentia distincte prohibentur, quia magis sunt homines ad libidinem & avaritiam procliuēs, quàm ad iram, magisque illa duo quasi naturalia & minus vitiosa putamus (quia altera ad speciem, altera ad indiuidui conseruationem spectat) quàm odium illud proximi quod ad eandem prorumpit, aut ad eam perpetrandam commouet. Sanè Iosephus, homo Iudæus, & Iudæarum legum peritissimus, Polybium historicum

Præcepto
postremo
cur auari-
tia & mœ-
chia mē-
talis pro-
hibita.

ricum hoc nomine reprehendit, quòd Antiochum ideo miserabiliter perijsse scribat, quia Dianæ templum diripere vellet. Nam (inquit) voluisse tantum ac non etiam perfecisse sacrilegium, non videtur res digna supplicio. Hæc ludæus ille. Vnde facile est colligere, quomodo legem suam Iudæi intellexerint, sacrilegia non secus quàm homicidia, furta, adulteria, prohibentem. In illo igitur præcepto, *Non concupisces*, ipsi pravi affectus deliberati mortis & furti distinctè & disertè per modum interdicti obligantis prohibentur, non ipsa prava desideria quæ inuoluntariè surgunt, & absque consensu transeunt.

Sed quid? an ipsos appetitus primos absque consensu in hoc præcepto sic prohiberi existimat Calvinus, sicuti in alijs præceptis præcedentibus affectus pravi deliberati haud secus quàm actus externi prohibentur? Ad hoc responderet: *Paulus se reatum suum deprehendisse ex hoc latenti morbo dicit. Vnde sequitur, qui- cumque col laborant; minime esse excusabiles, nisi quatenus culpam Deus ignoscit. Tenenda interim est illa distinctio inter pravas libidines quæ ad confessionem usque perveniunt, & concupiscentiam quæ sic corda inultrat & afficit, ut in medio impulsu subsistat.* Et paulò superius dixerat: *Multum inter deliberatam voluntatem interest, & appetitus quibus delectamur.* Statuit ergo ipsos primos impulsus damnabiles esse (sicuti alibi loquitur) & inexcusabiles, ut hîc dicit: tenendam tamen esse

Antiquit.
Iud. lib.
12. c. 13.

esse distinctionem inter illos & consentaneam illis datum. Atqui quæ sit hæc distinctio, quod discrimen, impostor non dicit, non aperit. Coëgit enim summa ratio aliquam distinctionem agnoscere. Et quidem iuxta Lutheranos, qui inter veniale & mortale peccatū aliquo modo distinguūt, etsi præstere (vt alibi ostendimus) hæc distinctio aliquo modo retineri potest: sed iuxta Calvinianam doctrinam, quæ totam hanc distinctionem subsannat, omnēque peccatum ex sua natura damnabile ac lethale esse pronunciat, non veniale peccatum nisi ab euentu agnoscitur, id est, cui per Christi gratiam venia facta est. Hæc distinctio non nisi focus & fabula est. Nec aliam ob causam huius distinctionis hoc loco mentionē fecit Calvinus, quia vt lectori fucum faceret, planeque illudens. Distinctio vera inter vtrumque est, quod ipsa prava desideria absque consensu nulla peccata sunt, quæ reū hominē tenent, sed vitia naturæ corruptæ; consensus autem adiectus veri nominis peccatum facit, idque pro subiectæ materiæ diuersitate, vt ex imperfectione actus, peccatū aut veniale, aut mortale. Qua de re alibi plura distinximus.

Vbi supra
s. 2 & seq.